

Odlingsråd Perenner

Anläggning av ny perennerabatt

Rensa bort allt ogräs

När du anlägger en ny perennerabatt är det ytterst viktigt att göra förarbetet noggrant. Rensa därför bort allt flerårigt rotogräs som kirskål, tistlar, hästhov, kvickrot, mjölke, olika vindor osv. Varje rotbit som lämnar kvar ger upphov till en invasion av ogräsen i fråga, var därför noggrann när du rensar.

Bäst resultat får du genom att använda en grep istället för spade för att se alla rotbitar, du behöver luckra upp jorden minst 40cm ned. Börja i ena enden av rabatten och arbeta dig successtivt framåt.

Lägg även ned en rotspärr mot omliggande områden, 40cm ned. Detta minimerar ogräs från att växa in från sidorna.

Gödsla och jordförbättra

Ta först reda på vilken slags jord du har. Är den lerhaltig, sandhaltig, humusrik, utan organiskt material? Är du osäker och vill få en så bra grund som möjligt så kan du sända in ett jordprov (markkartering) för analys till Hortilab. Där får du även se vilka näringsämnen din jord består av, pH värdet samt vid behov även en gödselplan.

Överlag så gäller det att lerhaltiga jordar bör blandas upp med sand och organiskt material, gärna stallgödsel samt kompost, medan sandiga jordar kräver större del organiskt material för att kunna behålla fuktighet och näringsämnen bättre.

Bra gödselmedel är ekologisk stallgödsel (ko, häst) bokashikompost. Även granulat av konventionell gödsel kan tillföras men tänk på att du fortsättningsvis behöver tillföra organiskt material för att höja humushalten.

Det är nu din trädgårdskompost är guld värd!

Bygg kanter

Nu när du har rensat, luckrat upp och jordförbättrat din blivande rabatt är det dags för kanterna. Oberoende om du använder kantsten, kantband av cortenstål eller stål, natursten, trädkubb eller annat material så bör du nu fixa till kanterna. Du har redan den nedgräva rotspärren på plats och lägger den nu mot din blivande kant för att förhindra att gräs, ogräs etc skall växa in i rabatten utifrån, men med rotspärren förhindrar du även att jord rinner ut ur rabatten mellan stenar.

Plantering av perenner

Börja med att placera ut alla perenner i de mönster du vill ha dem. Gärna mist tre till fem stycken av varje sort, upprepa hellre samma fem-sju olika växter i hela rabatten än att blanda 30 olika sorter (om du inte gör en äng förstås men då är det andra jordförbättringar du bör göra också).

Tänk på att perenner växer relativt snabbt, planteringsavstånd på de flesta är c/c 40cm, marktäckare c/c 5-10cm.

När du är nöjd med hur växterna placerats, ta ut dem ur krukorna, öppna upp rotsystemet och planterna ned dem.

Bevatning

Direkt efter att du har planterat växterna bör du vattna igenom hela området noggrant. Detta innebär ca 5-10l vatten till varje växt. Upprepa med en lite mindre mängd några timmar senare vid torrt väder. Orsaken till den rikliga vatteningen vid första gången är att du behöver få all jord att omsluta rotsystemet så att det inte lämnar luftfickor under jord som kan torka ut rötterna. Därefter gäller regeln mycket men ej varje dag, du vill få växternas rötter att söka sig nedåt och då behöver du få fukten att hållas längre ned. Använd helst naturligt regnvatten.

Täck jordytan

För att bibehålla fukt i jorden, underlätta ogrärensning av fröogräs samt succesivt bygga upp en hållbar jord, en hållbar trädgård så behöver du täcka jorden kring växterna. Du gör det bäst med att direktkompostera på plats, dvs. när du klipper ned perennerna vår eller höst, så stimlar du allt material istället för att köra bort det. På detta sätt får du helatiden påfyllning av organiskt material, fukten bibehålls bättre i jorden samt alla de livsviktiga mikroberna och andra jordlevande organismer mår bättre. Du får en friskare trädgård.

Ett annat alternativ är att täcka med bark, flis eller natursten. Används dessa material bör du komma ihåg att både bark och flis använder näring ur jorden när det bryts ned, så du behöver fylla på med större mängder gödsel under varje säsong. Gräsklipp kan även användas, det ger både en del näring när det bryts ned, jordförbättring samt optimala boplatser för jordlevande organismer.

Vill du inte att täckningen skall synas så använd dig av marktäckande perenner.

Viktigt är endast att ej lämna bar jord.

